

16.5.2024

Karkkilan ympäristölautakunta

ymparistonsuojelu@karkkila.fi

Lausuntopyyntönnö 6.5.2024

Täydennyslausunto tehtyjen muistutusten johdosta, Destia Oy:n maa-aineslupa-hakemus kiinteistöille Vaskijärven sora-alue RN:o 224-411-7-73 ja Vuonteenmäen sora-alue RN:o 224-411-7-104 (Vuonteenmäen sora-alue), Vaskijärvi, Karkkila

Karkkilan ympäristölautakunta pyytää ELY-keskusta tarkentamaan lausuntoaan vesilain mukaisen luvan tarpeen osalta sekä arvioimaan, onko Destian alueen pohjoisosassa sijaitseva suppakuoppien jono sellainen merkittävä erikoinen luonnonesiintymä, jonka hävittäminen kaivamalla olisi maa-aineslain vastaista.

Uudenmaan ELY-keskus antoi samaa aluetta koskevan lausuntonsa 17.2.2012 (UUDELY/1009/07.01/2011). Lausunnossa ELY-keskus ilmoitti käsityksensä, että hakemuksen tarkoittama hanke, huomioonotettuna lausunnossa mainittu, ei ennakkoon arvioiden aiheuta vesilain 3.2 §:n tarkoittamia seurauksia. Hakemusasiakirjat ovat edellä esitettyjen täydennysten toimittamisen jälkeen valtioneuvoston asetuksen mukaiset. Koska ei ole olemassa muutakaan, huomioon otettuna edellä mainittu, maa-aineslain 3 §:ssä tarkoitettua estettä ottamishankkeen toteuttamiselle, edellytykset luvan myöntämiselle ovat olemassa.

ELY-keskus täydentää 21.3.2024 (UUDELY/525/2019) antamaansa lausuntoaan seuraavasti:

MAL 3 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettut vaikutukset

Vuonteenmäen alueella on vuodesta 1993 seurattu maa-ainesten oton vaikutuksia pohjaveteen voimassa olevin lupien mukaisesti. Lupia on myönnetty Läyliäistentien molemmille puolille (Rudus Oy, Morenia Oy ja Destia Oy sekä Espoon Sora Oy). Alueella on hyvin kattavasti asennettu pohjaveden havaintoputkia ja myös joitakin talousvesikaivoja on ollut mukana seurannassa. Seurantatulosten perusteella voidaan todeta, että pohjaveden pinta on vaihdellut vuodenaikojen perusteella noin 1 – 1,2 m. Pohjaveden laadunseurannan perusteella pohjaveden laatu on pysynyt melko vakaana, eikä siinä ole nähtävissä merkittäviä muutoksia. Myös pohjaveden virtaussuunta on tiedossa alueella suoritettujen tutkimusten ja kairausten sekä pohjavesiseurannan johdosta.

ELY-keskuksen käsityksen mukaan Destia Oy:n hakemuksen tarkoittamasta ottamistoiminnasta ei ennakkoon arvioiden aiheudu vesilain 3.2 §:n tarkoittamia seurauksia. ELY-keskus painottaa kuitenkin säännöllisen seurannan tärkeyttä koko Vuonteenmäen alueella.

MAL 3 §:n 1 momentin 1-3 kohdan mukaiset rajoitteet

Valtakunnallinen harjututkimus 1985, Uudenmaan harjuluonto, suojelun ja moninaiskäytön kannalta merkittävät harjualueet-raportti

Harjututkimuksen tietoaineistoa on tarkistettu ja täydennetty vuosina 1980-1984, ja aineisto toimii objektiivisena tukiaineistona mm. maa-ainesten ottoa koskevien lausuntojen laadinnassa. Tutkimuksen arvo-, kulutuskestävyys- ja toimenpideluokitukset ovat harjujen moninaiskäyttötutkimuksessa perinteisesti käytettyjä. Uutena luokitusperusteena näihin lisättiin MaL-luokka, joka tarkoittaa alueen merkittävyyttä maa-ainelain 3 §:n sisältämien, maa-ainesten ottoa rajoittavien tekijöiden kannalta. Harjututkimuksessa on arvioitu, kuinka merkittäviä ovat kullakin alueella esiintyvät ”*kaunis maisemakuva ja luonnon merkittävät kauneusarvot sekä erikoiset luonnonesiintymät*”, ja arvioitu missä määrin mahdollisesta ainesten ottamisesta aiheutuisi 3 §:n 1 momentissa mainittuja haitallisia seurauksia. Tämän perusteella alueet on sijoitettu seuraaviin luokkiin: 1) erittäin merkittävä, 2) merkittävä, 3) jokseenkin merkittävä ja 4) vähän merkittävä.

- Arvoluokkia on 1-4; joista 1 on kansanvälisesti arvokas, 2 valtakunnallisesti arvokas, 3 maakunnallisesti arvokas ja 4 paikallisesti arvokas luonnon- ja maisemansuojelun kannalta.
- MaL-luokkia on 1-4; joista 1 on erittäin merkittävä, 2 merkittävä, 3 jokseenkin merkittävä ja 4 vähän merkittävä.

Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat harjualueet Uudenmaan tutkimusalueella-työraportti 17.12.2001

POSKI-projektin yhteydessä tehtiin maastokartoituksella 2000-2001 tarkistuksia ”*Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat harjualueet Uudenmaan tutkimusalueella 17.12.2001*”. Tarkistuksen yhteydessä on selvitetty ja tutkittu erityisesti ne muodostumat, jotka oli aikaisemmin luokiteltu pohjavesialueiksi. Raportin mukaan maisemallisesti merkittävä, maa-ainelain maisema- ja luontokriteerit täyttävä voi siten olla ympäristöstään erottuva, mutta luonnontilaisuutensa osin menettänytkin alue. Merkittävyyssarvioinnissa on otettu huomioon mm. muodostuman tai esiintymän harvinaisuus, edustavuus, uhanalaisuus, merkitys luonnonnähtävyytenä, asema maisemassa ja maisemaekologinen kapasiteetti.

Tutkittujen kuntien suurin arvokkaiden harjujen ala on Karkkilan kaupungissa, jossa rajausten lukumäärä on 16 ja pinta-ala yhteensä noin 1 850 ha. Näistä luonnon- ja maisemansuojelun kannalta maakunnallisesti arvokkaita harjualueita on 7 kpl / 1 080 ha.

Asemanseudun Vuonteenmäen muodostumalla todettiin tarkastuskäynnillä joissakin määrin merkittäviä, erityisiä luonto- ja maisema-arvoja.

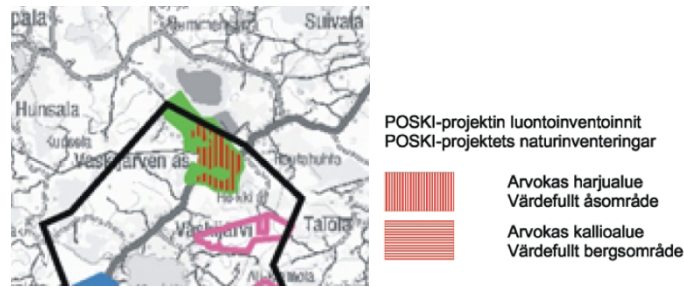
Muodostumasta rajattiin paikallisen arvoluokan täydennyskohde Asemanseutu, Vuonteenmäki 0122451, 100,9 ha (arvoluokka 4 ja MaL-luokka 1-2); Kuvauksen mukaan kyseessä on geologisesti ja maisemallisesti jokseenkin merkittävä harjualue. Eteläpuoliskossa on tasalakinen harjudelta (noin 147,5 m mpy), proksimaaliosassa harjukuoppia sekä matalia seläniteitä ja kumpuja.

Koillisosa muodostumasta on jokseenkin luonnontilainen, sen läpi menee peräkkäisten supprien muodostama jäätikköjokuoma, jonka suulla muodostuman koillisreunassa luonnontilainen suoalue.

Kevätlinnunherne kasvaa tien varressa uoman rinteessä. Muuten tässä osassa kenttäkerros on vahvasti heinittynyttä, metsäkastikkaa ja hietakastikkaa ja puusto tiheää, nuorta koivikkoa ja männikköä. Muodostuman pohjoisosa vanhan ratatien tuntumassa ja sen pohjoispuolella Levolammin itäpuolen harjanteella on kasvillisuudeltaan selvästi rehevämpää, lähinnä linnunherne-nuokkuhelmikkätyyppejä. Vanhan ratatien tuntumassa on kyläasutuksen rakennettua maisemaa ja lampien rannoilla on loma-asuntoja.

Levolammin kaakkoispuolella metsätien varressa on runsaan aarin laajuinen kasvusto lehtolustetta (*Brachypodium pinnatum*). Levolammin ja Pikkulammin harjanteella on tiheä, nuorehko sekametsä, mäntyä ja kuusta ja paikoin koivua seassa. Puolukkatyyppiä ja osin myös mustikkatyyppiä.

Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan pohjavesialueet, Natura-alueet sekä luonnon ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat harju- ja kallioalueet

Grundvattenområden, Natura-områden samt ås- och bergsområden, som är värdefulla med hänsyn till natur- och landskapsskydd i Nyland och Östra Nyland

Pohjavesialueet - Grundvattenområden

	Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue Grundvattenområde av vikt för vattenförsörjningen
	Vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue Grundvattenområde som lämpar sig för vattenförsörjning
	Muu pohjavesialue Övrigt grundvattenområde
	Natura-alue Natura område
	Valtakunnalliseen harjensuojeluhjelmaan kuuluva harjualue Åsområde som ingår i det riksomfattande åsskyddsprogrammet

Pohjaveden suojelu ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen (POSKI-projekti)

Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamisprojekti (POSKI-projekti) selvitti pohjaveden suojelun ja kiviainesten käytön välistä ristiriitaa aluesuunnittelun näkökulmasta Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla vuosina 1998–2004. Projektin tavoitteena oli turvata sekä geologisen luonnon ympäristöarvot ja hyvälaatuinen pohjavesi yhdyskuntien vesihuoltoon että laadukkaan kiviainesten saanti yhdyskuntarakentamiseen. Alueet arvoettiin luonnon- ja maisema-arvojen sekä toisaalta vesi- ja kiviaineshuoltoon soveltuvuuden perusteella. Tutkimuksen tuloksena syntyi alueellinen yleissuunnitelma, jossa alueet on luokiteltu maa-ainestenottoon soveltumattomiin alueisiin, maa-ainestenottoon osittain soveltuviin alueisiin ja maa-ainestenottoon soveltuviin alueisiin. Selvityksellä ei ole lakiin perustuvia oikeudellisia vaikutuksia, mutta se toimii kuitenkin objektiivisena perusselvityksenä maankäytön suunnittelussa ja lupakäsittelyssä. Aineistoa on täydennetty maastotutkimuksin, jotka käsittivät hiekka- ja soraesiintymien inventointitutkimuksia, pohjavesiselvityksiä, kalliokiviainestutkimuksia, harjualueiden luonto- ja maisema-arvojen tarkistuksia sekä kallioluontonselvityksiä. Täydennetyt aineiston perusteella alueet arvoettiin neljään eri luokkaan:

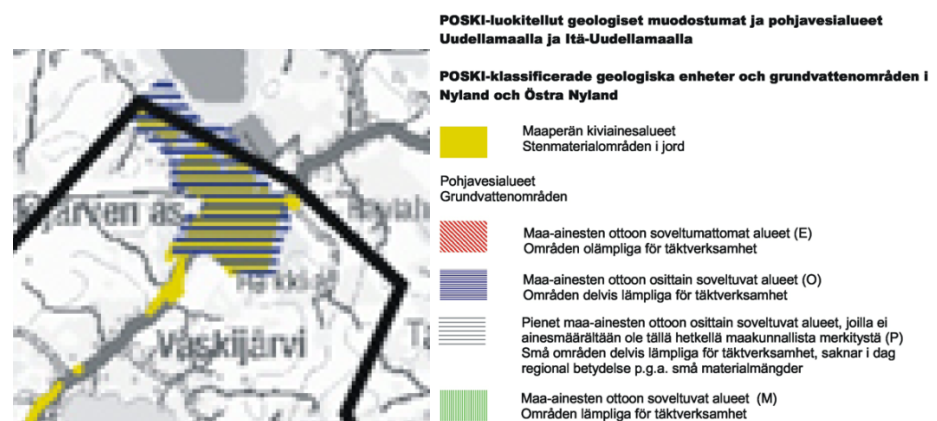
- maa-ainesten ottoon soveltumattomat alueet (E)
- osittain soveltuvat alueet (O)
- pienet osittain soveltuvat alueet, joilla ei ole maakunnallista merkitystä (P)

- soveltuvat alueet (M).

Maa-ainestenottoon osittain soveltuvat alueet kelpaavat osittain ja tietyin ehdoin maa-ainesten ottamiseen. Ne ovat muun muassa maa-ainesten ottamistoiminnan seurauksena luonnontilansa jo osin menettäneitä alueita, eivätkä siten enää kaikilta osin sisällä erityisiä suojeluarvoja. Maa-ainestenottoon osittain soveltuvat alueet (O) on ryhmitelty kahteen pääryhmään. Osalla näitä muodostumia on edellä mainittuja rajoituksia, mutta maa-ainestenotto on mahdollista sellaisella osa-alueella, jolla maa-ainestenotto ei aiheuta:

- vaaraa pohjaveden puhtaudelle tai määrälle, ja jolla on vielä siinä määrin aineksia, että maa-ainestenotto voidaan toteuttaa riittävin suojakerroksin.
- merkittävää luonto- ja maisema-arvojen tuhoutumista eikä toiminnasta aiheudu asutukselle ja ympäristölle muutakaan merkittävää haittaa tai vaaraa.

Hakemuksen tarkoittama alue on luokiteltu osittain soveltuvaksi maa-ainesten ottoon. Merkintä perustuu lähinnä inventoinnin aikana voimassa olleisiin maa-ainesten ottolupiin. Aineisto palvelee maankäytön suunnittelua ja lupamenettelyä ja sisältää arvokasta tietoa harjuluonnon ja pohjaveden tilasta.

ELY-keskuksen käsityksen mukaan hakemuksen tarkoittama maa-ainesten ottaminen ei ennalta arvioiden aiheuta em. vaikutuksia.

Edellä mainitun perusteella ELY-keskus toteaa, että Vuonteenmäki on paikallisesti jokseenkin merkittävä harjuaalue, jossa on ollut jo parikymmentä vuotta maa-ainesten ottoa.

Alueella ei ole maakunnallista taikka valtakunnallista merkitystä, eikä sitä myöskään ole huomioitu maakuntakaavatasolla.

ELY-keskus arvioi, että muodostuman läpi kulkeva peräkkäisten supprien muodostama jäätikköjokiuoma voisi alueella tehtyjen objektiivisten tutkimusten perusteella kuulua maa-ainestlain 3 §:n tarkoittamiin erikoisiin luonnonesiintymiin. Koska kyseessä kuitenkin on

paikallista arvoa omaava kohde, lupaviranomainen voi harkita rajaavansa kyseisen luonnonesiintymän (suppajonon) ottamistoiminnan ulkopuolelle. Rajaus on hyvä tehdä siten, että se noudattaa luonnollisia muotoja alueella, esim. korkeuskäyriä apuna käyttäen.

ELY-keskus toteaa vielä, että paikalle jää ottamistoiminnan päätyttyä muistoksi kulissit entisestä deltasta ja sen syöttöharjusta, jolla voi olla tieteellisen tutkimuksen kannalta merkitystä.

Muilta osin ELY-keskus viittaa vielä aiemmin antamiinsa lausuntoihin 17.2.2012 (UJDELY/1009/07.01/2011) ja 21.3.2024 (UJDELY/525/2019).

Päätöksen toimittaminen ja päätöksestä ilmoittaminen

Lupapäätös pyydetään toimittamaan viivytyksettä tiedoksi ELY-keskukselle sähköisessä muodossa käyttämällä sähköistä lomaketta [Kunnan yleinen asiointilomake – Formula \(ahtp.fi\)](#)

Ohjeet yhteyden ottamisesta: [Asiointi ja yhteystiedot - ely - ELY-keskus](#)

Päätökseen on liitettävä kaikki ne päätökseen liittyvät asiakirjat (myös täydennetyt), jota MAL 20 § ja 21 a § sekä ja YSL 190 ja 191 § mukaisen muutoksenhakumahdollisuuden mahdollinen käyttö asiassa edellyttää.

Lupapäätösasiakirjojen **lisäksi** ELY-keskus muistuttaa lupaviranomaista lähettämään MAL 23 b §:n mukaisesti ottamislupaa koskevat tiedot (Ympäristöministeriön kirje 14.11.2017 Dnro YM8/401/2017) sähköisellä lupapäätöslomakkeella, joka löytyy osoitteesta:

[Maa aines lupailmoitus - Uusi lomake \(ahtp.fi\)](#)

ELY-keskus painottaa lomakkeen huolellista täyttämistä. Lomakkeeseen täytetyt tiedot siirtyvät sellaisenaan Notto-rekisteriin, jonka perusteella lupavelvollinen sitten toimittaa vuosittaiset ottamismäärät sähköisen asiointiavaimen kautta suoraan Notto-rekisteriin.

Asian on ratkaissut yksikön päällikkö Timo Kinnunen ja esitelty tarkastaja Mona Sundman. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan lopussa.

Tämä asiakirja UUELY/525/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/525/2019 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Sundman Mona 16.05.2024 16:17

Ratkaisija Kinnunen Timo 16.05.2024 16:23